

ההסתדרות הרפואית בישראל
המועצה המדעית

התמחות בכירורגיה כללית

תוכנית ההתמחות

Syllabus

2008

סילבוס להתמחות בכירורגיה כללית

א. תוכנית ההתמחות

(החל מיום 18.12.07)

6 שנים מהן :

4 ½ שנים במחלקה לכירורגיה כללית

3 חודשים טיפול נמרץ כללי

9 חודשים, מהם 3 חודשים בכל אחד משלושה מן המקצועות הבאים :

כירורגית ילדים, נוירוכירורגיה, כירורגיה פלסטית, כירורגית כלי דם, כירורגיה

אורולוגית, כירורגית בית החזה, כירורגית חזה ולב, כירורגיה אורטופדית, השתלת

איברים, הרדמה, טיפול נמרץ, טראומה.

6 חודשים מדעי יסוד

הגדרת המושג "כירורגיה כללית"

הכירורגיה הכללית הינה מקצוע רפואי המבוסס על ידע באנטומיה, פיסיולוגיה, מטבוליזם, אימונולוגיה, תזונה, פתולוגיה, ריפוי פצעים, הלם והחייאה, טיפול נמרץ וגידולים (אונקולוגיה). הכירורג הכללי הינו בעל הידע הספציפי והכישורים הקשורים באבחנה והטיפול הקדם-ניתוחי, תוך ניתוחי ובתר-ניתוחי בשטחים הבאים :

- מערכת העיכול על כל מרכיביה (ושט, קיבה, מעי דק וגס, כיס מרה, דרכי מרה, לבלב...)
- דופן חלל הבטן ותוכנו
- הרטרופריטונאום
- שד, עור ורקמות רכות
- טחול והמערכת הלימפטית בכל הגוף

מערכת כלי הדם : להוציא את כל הדם התוך גולגולתיים, הלב וכלי הדם שלו וכלי הדם הגדולים ביציאתם מהלב.

המערכת האנדוקרינית : טירואיד, פאראטיירואיד, אדרנל, פנקריאס, טימוס...

כירורגיה אונקולוגית : על כל המשתמע מכך כולל כירורגיה, טיפולים משולבים עם יחידות אונקולוגיות אחרות, SCREENING, פרוטוקולים טיפוליים ומעקב.

טיפול בטרומה : של כל המערכות ובכל השלבים.

טיפול נמרץ : של חולים כירורגיים במיון, ביחידות לטיפול נמרץ וביחידות כוויות וטראומה.

בנוסף, על הכירורג הכללי לרכוש כישורים בטיפול הקדם-ניתוחי, תוך-ניתוחי ובתר-ניתוחי בכירורגית ילדים, כירורגיה פלסטית, כוויות, כירורגיה של החזה והלב, השתלה, נויורוכירורגיה (בעיקר טראומה), אורטופדיה (בעיקר טראומה), אורולוגיה, כלי דם והרדמה.

מתבקש גם ידע ומיומנות בפרוצדורות אנדוסקופיות ובייחוד פרוקטו-סיגמואידוסקופיה, כולידוכוסקופיה ניתוחית, לפרוסקופיה אבחנתית וכירורגית (באותן פרוצדורות שתתבררנה עם הזמן להיות מקובלות ויעילות). רצויה חשיפה (הבנת העקרונות והשתתפות בביצוע) לרינגוסקופיה, ברונכוסקופיה, אנדוסקופיה של מערכת העיכול עליונה, קולונוסקופיה.

ב. מטרת ההתמחות

מטרת ההתמחות בכירורגיה כללית היא רכישת הבנה עמוקה ורחבה בביולוגיה של האדם, המתייחסת להתערבות כירורגית ורכישת הידע, הבנה וכישורים טכניים הדרושים לעבודתו של הכירורג המומחה במקצועו. מטרת אלה ניתן להשיג על-ידי קוריקולום הדרגתי של לימוד והתנסות קלינית בהנחיית והשגחת כירורגים בכירים ומנוסים הרואים חינוך מתמחים כמטרה. חשוב להשלים את ההתנסות הקלינית בקריאה מתמדת של ספרי לימוד ועיתונות מקצועית עדכנית. תוכנית כזו מאפשרת קבלת "אחריות" בשלבים בטיפול בחולה ובסיומה קבלת "אחריות" שלמה ומלאה לטיפול בחולה. לפיכך אנו מברכים על מיסוד מעמד המתמחה הבכיר לשם רכישת ניסיון ניתוחי נרחב ומעמיק וקבלת "אחריות מלאה" בשנת ההתמחות האחרונה.

הדרישות במסמך זה הן דרישות מינימום ובשום אופן אינן באות להגביל תוכניות התמחות למינימום זה.

חשובה רכישת ידע במדעי היסוד הדרושים לקלינאי, קריאה רצופה בספרי לימוד ובספרות מקצועית בשילוב עם הכשרה קלינית. אנו מכירים גם בחשיבותם של קורסים מסודרים במוסדות מוכרים כתוספת נאותה ללימוד הכירורגיה הכללית, אך לא כתחליף לאיזה שהוא חלק מתוכנית ההתמחות.

ג. פירוט הידע הנדרש

המתמחה ישלים את 6 החודשים האחרונים להתמחותו במחלקה לכירורגיה כללית בה התמחה ובמעמד של מתמחה בכיר, ויקבל על עצמו אחריות קלינית מלאה לכל הטיפול הניתוחי והסב-ניתוחי של החולים שבטיפולו ובהשגחת הצוות הבכיר האחראי לתוכנית ההתמחות.

על המתמחה לבצע כ- 600 ניתוחים בכירורגיה כללית בשש שנות התמחותו. כ- 100-150 מהם בשנתו האחרונה. ניתוחים אלה צריכים לכלול את כל שטחי הכירורגיה הכללית, כפי שהם באים לידי ביטוי ברשימה המצורפת כנספח למסמך זה. רשימת הניתוחים שתוגש למועצה המדעית, כחלק מהדרישות לקבלת תואר מומחה תכלול:

א. ניתוחים שביצע כמנתח.

ב. ניתוחים בהם השתתף כעוזר ראשון – מדריך בניתוח.

ברשימת הניתוחים, שתוגש למועצה המדעית לאישור תואר מומחה, תהיה חלוקה לפי סעיפים א' ו-ב'.

יש להגיש את הרשימה בצורה מסודרת ע"פ סוג הניתוחים לפי הפירוט שלהלן:
תאריך, מספר רשומה או ראשי תיבות של שם החולה, גיל החולה ושם הניתוח.
פלט מחשב ביה"ח, הכולל את כל הניתוחים שביצע המתמחה כמנתח ראשון. אם לא קיים בבית החולים רישום ממוחשב, יגיש המתמחה רשימה מסודרת לפי כרונולוגיה.

הערה: כל רשימות הניתוחים חייבות לשאת את חתימתו של מנהל המחלקה בה בוצעו הניתוחים על כל דף.

דוגמאות לצורת ההגשה של רשימות הניתוחים מופיעות באתר המתמחים של הר"י באינטרנט בכתובת www.ima.org.il/mitmachim בקטגוריה "קבלת תואר מומחה".

יש להגיש גם צילום ואישור קורס ATLS אם טרם הוגש בעבר.

להלן רשימת ניתוחים מפורטת:

מספר פרוצדורות	ניתוח
60, מהם : 20 ניתוחי בקע לפרוסקופיים ו-20 ניתוחי בקע חוזר	בקעים בדופן הבטן, כולל מפשעתיים, כולל בקעים חוזרים בדופן הבטן
30	ניתוח פי הטבעת וסינוס פילונידלי
50, מהם : 25 ניתוחים לפרוסקופיים	כריתת תוספתן
10	ניתוחי תירוואיד או פאראטירוואיד
5 השתתפות *	כריתת איזור הקרדיה וכריתת ושט
10	ניתוחי קיבה ותריסריון
5	פיום (גסטרוסטומיה, גיג'ונוסטומיה)
15	כריתת מעי דק
18	כריתת מעי גס ימני
18	כריתת מעי גס שמאלי וסיגמוואיד
10	כריתה שלמה / תת שלמה
10	כריתה קדמית / אבדומינופריניאלית
10	יצירת קולוסטומיה / איליוסטומיה או סגירתה
60-לפרוסקופיה 10-כריתות פתוחות	כריתות כיס מרה פתוחות ולפרוסקופיות
3	חקירת צינורות מרה (כולל חיבור מעי)
5	כריתת טחול או תפירתו
50- מתוכם 15 טראומה	לפרוטומיה חוקרת ו/או לפרוסקופיה אבחנתית, כולל הפרדת הידבקויות (מקרים חריפים / טראומה)

50	כריתת שד או למפקטומיה ודיסקציה של קשריות לשד
לרבות כריתת קשרית הזקיף	
100	כריתות מקומיות של נגעים שפירים וממאירים בעור, ביופסיות שד, ני
	מורסות וכירורגיה אמבולטורית אחרת
5	טרכיאוסטומיה
10	פתיחת בית החזה
	(כירורגית ילדים, טראומה, כירורגיה כללית, כירורגית חזה)
10	ניתוחים לפרוסקופיים למעבר ושט / קיבה
* 10	השתתפות
5	כריתת אדרנל
* 10	השתתפות
10	ניתוחי השמנת יתר
* 10	השתתפות
10	ניתוחי לבלב / כבד
* 10	השתתפות

* השתתפות = עוזר ראשון

TEXTBOOKS:

1. Schwartz: Principles of Surgery, McGraw Hill
2. Country M. Townsend: Sabiston Textbook of Surgery, Elsevier Saunders
3. Douglas W. Wilmore: American College of Surgeons - ACS Surgery principles & Practice. WebMD, Inc.
4. Robert J. Baker: Mastery of Surgery, Lippincott Williams & Wilkins
5. DeVita: Cancer, Lippincott-Raven
6. Cameron: Current Surgical Therapy, Mosby
7. Greenfield: Surgery. Scientific principles and practice. Lippincott Williams & Wilkins
8. Michael J. Zinner: Maingot's abdominal operation. McGraw-Hill
9. Mattox: Trauma. McGraw-Hill

JOURNALS:

1. Annals of Surgery
  2. Surgery
  3. American Journal of Surgery
  4. British Journal of Surgery
  5. Archives of Surgery
  6. Surgical Clinics of North America
  7. Current problems in Surgery
-